

BAZARBAY NÁDIROV ATINDÁĠI BIRINSHI OPERA ATQARIWSHILARI KÓRIK- TAŃLAWI HAQQINDA.

Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filiali

“Ulıwma kásiplik hám social gumanitar pánler kafedrası”

Kórkem ónertanıw qániygeligi

3-kurs studentı **Muratbaeva Rayxan**

Ilimiy basshı: **Kamalova G. M.**

Annotaciya: Bul maqalada Bazarbay Nadirov atındaġı birinshi opera atqarıwshıları kórik- tańlawı haqqında sóz etiledi.

Tayanış sózler: kórik tańlaw, atqarıwshılar, akademiyalıq vokal, tóreshi aǵzalar, jeńimpazlar, basqışh.

Аннотация: В данной статье рассказывается о первом конкурсе оперных исполнителей имени Базарбая Надирова.

Ключевые слова: конкурс, исполнители, академический вокал, члены жюри, победители, этап.

Annotation: This article discusses the first opera performers' competition named after Bazarbay Nadirov.

Keywords: competition, performers, academic vocal, jury members, winners, stage.

Óárezsizlik jıllarınan keyin mámleketimizde mádeniyat tarawına bolğan itibar jáne de kúshiydi. Muzıka hám kórkem-óner tarawında jetik hám professional dárejedegi kadrlardı jetilistirip shıǵarıw maqsetinde kóplegen imkaniyatlar jaratıldı. Sol qatarda mámleketimizde Qaraqalpaq mádeniyatına, Qaraqalpaq muzıkasına bolğan qızıǵıwshılıq hám itibar júdá kúshli. Prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoyev;- Qaraqalpaq diyarı uqsası joq, tákrarlanbas kórkem-óneri menen bárshemizdi lal qaldırıp keledi,- dep ullı baha bergeniniń ózi de úlken kúsh.[4,B.209]

Sol qatardan mádeniyat tarawında jáne de jańa juldızlardı payda etiw hám jasırın talant iyelerin júzege shıǵarıw maqsetinde respublikamız kóleminde ótkeriletuǵın tańlawlar hám festivallar shólkemlestiriliwi de usı tarawdıń elede rawajlanıwına úlken túrtki bolmaqda. Usı tańlawlardan hár jılı Qaraqalpaqstan Respublikası Bozataw rayonında ótkeriletuǵın Bozataw fest vokal atqarıwshıları hám baqsılar festivalı 2021-jılı sentyabr ayında bolıp ótken II xalıqara baqsıshılıq kórkem óner festivalı da áyne Nókis qalasında bolıp ótiwi biz Qaraqalpaq jaslarınıń keleshekke bolğan isenimin hám óz tarawına bolğan súyispenshiligin jáne de asırdı desem asıra aytqan bolmayman.

Mádeniyat tarawında úlken bir jańalıq, 2025-jılı 26-sentyabr kúni Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası nókis filialında birinshi márte Ózbekistan hám Qaraqalpaqstan xalıq artisti, Berdaq atındaǵı mámleketlik sıylıq laureatı, Ózbekistan xalıq tálimi belsendisi ullı kórkem- óner ǵayratkeri hám pedagog Bazarbay Nadirov esteligine arnap onıń atına birinshi opera atqarıwshıları kórik tańlawı bolıp ótti.

Bazarbay Nadirov 1937-jılı 7-aprelde Nókis qalasınıń Aq terek awılında dúnyaǵa kelgen. Jaslayınan ata- anasınan jetim qalıp, Shımbay rayonındaǵı Balalar úyinde hám Taxtakópir rayonındaǵı internette oqıp tálim tárbiya aladı. Bazarbay Nadirovtıń jaslayınan-aq qosıq aytıwǵa bolğan qızıǵıwshılıǵı joqarı edi. Onıń bul qızıǵıwshılıǵı B. Nadirov

pedagoglik isleri hám miynetleri dawamında akademiyalıq qosıq atqarıwshılıǵında óz aldına Nadirov mektebine tiykar saldı. Ustazdın oqıwshılarga talapshańlıǵı hám jeterli miynetleri arqasında hár eki jıldan Ózbekistan kóleminde ótkeriletuǵın jas qosıqshılar tańlawında maqtanıshlı orınlardı iyelep, laureat bolıp kelgen.

Onıń esteligine arnap ótkerilgen kórik tańlawdı Ózbekistan mámleketlik konservatoriyası nókis filialı direktorı Rudakiy Allanbaev kiris sózleri menen ashıp berdi hám Bazarbay Nadirovtıń Qaraqalpaq muzıka kórkem-óneriniń rawajlanıwına qosqan salmaqlı úlesi haqqında ayırıqsha atap ótti. Onnan keyin jane bir qatar miymanlar Qaraqalpaqstan Respublikası mádeniyat ministirliginiń birinshi orınbasarı Batır Tolıbaevich hám xosh hawaz qosıqshınıń ómirlik joldası Qálbiyke Jumanazarova, qızı Ózbekistan xalıq artistı Aygúl Nadirova shıǵıp sóylep ol insannıń islegen miynetleri haqqında ózleriniń jıllı- jıllı pikirlerin aytıp bul kórik- tańlawdı shólkemlestirip atırǵan Ózbekistan mámleketlik konservatoriyası direktorı Rudakiy Allanbaevqa hám filial jámaátine óz minnetdarshılıǵın bildirdi.

Onnan keyin tańlawdın tóreshi aǵzaları menen tanıstırdı. Tóreshi aǵzalar Bazarbay Nadirov mektebinen shıqqan shákirtleri Roza Qutekeva Ózbekistan, Qaraqalpaqstan hám Qazaqstanǵa xızmet kórsetken artist, Qaraqalpaqstan Respublikası xalıq artistı, “Ulıwma kásiplik hám social- gumanitar pánler kafedrası docenti, professor”, Jaqsımuratova Baǵdagúl Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filialı “Ulıwma kásiplik hám social- gumanitar pánler kafedrası docenti”, Nurnazar Qállibekov “Ózbekistan Mámleketlik kórkem-óner hám mádeniyat institute Nókis filialı “vokal kafedrası docenti” Eliziya Aytniyazova “Ózbekistan hám Qaraqalpaqstanǵa xızmet kórsetken artist,” “Berdaq atındaǵı Qaraqalpaq mámleketlik akademiyalıq muzıkalı teatrınıń vokal artistı” jáne de Nawrız Maxammetyarov “Nihol mámleketlik sıylıǵı iyesi”.

Birinshi opera atqarıwshılari kórik- tańlawında jámi 14 jas opera atqarıwshıları qatnastı, Kórik- tańlaw arnawlı shártler arqalı otkerildi, tańlawǵa qatnasqan hár bir qatnasıwshı jámi 3 shıǵarmadan atqarıw kerek boladı: 1- Jáhán yaǵniy shet el

kompozitorlariniñ operalarinan, 2- Ózbek kompozitorlariniñ operalarinan, 3- ózleriniñ qálewí boyınsha tayarlağan shıǵarmaların atqardı.

Kórik tańlawda qatnasqan hár bir qatnasıwshı ózleriniñ tayarlap kelgen shıǵarmaların ilajı barınsha sheberlik penen atqarıp beriwge háreket etti, biraq degen menen álbette qatnasıwshılar arasında albırawshılıqlarda boldı.

Qatnasıwshılar saxnada óz sheberligin kórsetti hám tóreshi aǵzalar tárepinen múnasıp bahalandı. Tańlaw juwmaǵı boyınsha 3-orındı Ózbekistan Mámleketlik Konservatoriyası Nókis filialınıñ Vokal kórkem-óneri: Akademiyalıq qosıqshılıq qánigeliginiñ 3-basqısh studentı Dáwletbek Seypullaev, 2-orındı Vokal kórkem-óneri: akademiyalıq qosıqshılıq qánigeligi 2-basqısh studentı Ázim Qalbaev, 1-orındı Vokal kórkem-óneri akademiyalıq qosıqshılıq qániygeliginiñ 2-basqısh studentı Muhammed Mırzabaevlar jeńip alıwǵa miyassar boldı hám Vokal kórkem óneri: Akademiyalıq qosıqshılıq qániygeliginiñ 2-basqısh studentı Baxıt Qıdırbeav Gran- pri jeńimpazı dep tabıldı.

Jeńimpazlar diplom hám bahalı sawǵalar menen sıylıqlandı, jeńimpaz bolǵan studentlerdi qutlıqlap hám aldaǵı kórik- tańlawlarda biyik shıńlardan kóriniwine tileklespiz.

Paydalanılǵan ádebiyatlar:

1. Charshemov J. Problems of Using Karakalpak Folklore in Composers //Vital Annex: International Journal of Novel Research in Advanced Sciences. – 2023. – T. 2. – No. 3. – C. 270-273.
2. Charshemov J. A REVIEW OF MARKABAY JIEMURATOV'S WORK //Modern Science and Research. – 2023. – T. 2. – No. 10. – C. 818-821.
3. Niyazbaeva A., Kamalova G. ÓZBEKISTON XALQ BAXSHISI QALLIEV TEÑELBAY GENJEBAEVICH IJODI //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2023. – Т. 2. – No. 7. – С. 22-24.

4. Begis P., Kamalova G. M. SÓNBS JULDIZ //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – Т. 32. – No. 2. – С. 55-59.
5. Aysawle J., Kamalova G. M. SAHRA BÚLBÚLI ROZA QUTEKEEVA //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – Т. 32. – No. 2. – С. 60-66.
6. Dauletbaeva G., Kamalova G. A SHINING STAR //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – No. 10. – С. 880-884.
7. Segizbaeva G., Kamalova G. M. DEVELOPMENT OF THE ORCHESTRA OF MUSICAL INSTRUMENTS IN KARAKALPAKSTAN //Modern Science and Research. – 2023. – Т. 2. – No. 10. – С. 875-879.
8. Niyazbaeva A. J., Kamalova G. M. CHANQOVUZ MUSIQA ASBOBI VA UNING TURLARI //Journal of Integrated Education and Research. – 2023. – Т. 2. – No. 1. – С. 26-30.
9. Kamalova G. M. et al. QARAQALPAQTIN BAY MIYRASI //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – Т. 32. – No. 2. – С. 52-54.
10. Kamalova G. M., Axmetovna M. A. QOBIZ HAM JIRAWSHILIQ DASTURLERIN SAQLAW //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 9. – No. 1. – С. 123-126.
11. Kamalova G., Akhmetovna M. A. THE LEGACY THAT HAS COME DOWN TO US AS “JETI ASIRIM” //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т.9. – No. 1. – С. 117-122.
12. Kamalova G. M. et al. OZBEKSTAN XALIQ BAQSISI GAYRATDIN OTEMURATOV //TADQIQOTLAR. – 2023. – Т. 25. – No. 1. – С. 40-42.
13. Kamalova G. M. et al. OZBEK MUZIKASINDA BALALAR FOLKLORI //Journal of new century innovations. – 2023. – Т. 39. – No. 2. – С. 85-87.

14. Ğaziynexan, D., & Gulmaryam, K. (2024). ÁBDIJAPPAR MÁMBETOVTIŇ PEDAGOGIKALIQ ISKERLIGI. Ustozlar uchun, 64(1),